

Za gospodarje

Maribor, dne 13. junija 1934.

Skupščina slovenskih sadjarjev.

V nedeljo, dne 3. junija, je imelo Sadjarsko in vrtnarsko društvo v dvorani Zadružne gospodarske banke v Mariboru svoj občni zbor. V odsotnosti predsednika Humeka je vodil občni zbor I. podpredsednik, ravnatelj Vinarske in sadjarske šole v Mariboru, g. Priol. V svojem govoru je predložil zborovalcem vse-hibe našega sadjarstva in vrtnarstva ter naglašal potrebo po intenzivnejšem delu za prehod iz dosedanjih kmetijskih nasadov k pridobitnemu nasadu. Naši starejši sadonosniki so izčrpani in ne prinašajo zadosti koristi. Nujno potrebno je misliti na obnovev sadonosnikov, na regeneracijo sadnega drevja. Prav tako se bodo morali lotiti sadjarji strokovnjaškega gojenja sadja in vzajemno pospeševati saditev drevja. Glavna naloga sadjarjev pa bo boj za ohranitev dosedanjih pozicij na tujih tržiščih. Dolžnost podružnic bo, spraviti sadje v denar. V to svrhu je nujno potrebno, da se organizirajo v okviru podružnice zbiralnice ali skladišča za sadje, kjer bi se pridelki strokovnjaško sortirali in pakovali. V sklepnih besedah je podpredsednik naglašal, da čaka društvo še ogromno delo in je dolžnost vsakega člana, da ohrani društvu zvestobo in mu pridobi tudi novih članov, ker le na ta način bodo zrasle podružnice v mogočno drevo, v matico vseh slovenskih sadjarjev in vrtnarjev.

Sledilo je poročilo tajnika Škulja. V obšernem referatu je podal podroben pregled poslovanja društva v letu 1933. Članstvo narašča ter je sedaj že doseglo lepo število 7580. Delo podružnic je bilo izredno živahno ter se je vidno poživilo. Vseh podružnic je 201. 51 od teh ima lastne drevesnice. Bilo je lani 251 predavanj in 64 tečajev. V podružničnih drevesnicah je 57.837 drevesc.

Po njegovem poročilu se je razvnela živahna debata, v katero so posegali de-

legat ljubljanske podružnice Gaber, ki je navajal nesorazmerje podpor, ki jih deli banska uprava sadjarstvu in drugim kmetijskim panogam, premalo zanimanja za sadjarstvo v banovinskem svetu, prevelike izdatke za predavanja in za tajništvo, ter je zahteval, da bi banska uprava morala nastaviti potovalnega učitelja. Posebej je opozarjal na pomanjkanje pouka o kmetijstvu, zlasti o sadjarstvu na učiteljskih šolah. Peti letnik, ki je določen za kmetijski pouk, se uporablja za pouk o filozofiji. Zahvalil se je starejšemu učiteljskemu rodu, ki je vršil pionirsko delo za sadjarstvo ter žal sedaj izumira. Oglasilo se je še več govornikov, ki so tudi poudarjali veliko škodo, ki jo povzroča zajec sadjarjem in vrtnarjem. Nujno je potreben zakon, ki bo kmeta zaščitil pred zajcem.

Blagajniško poročilo je podal Verbič. Dohodkov je bilo 236.556 Din, izdatkov 207.141 Din. Premoženja ima društvo 30.841 Din. Proračun za leto 1934 predvideva 233.002 Din dohodkov in toliko izdatkov.

Sledilo je temeljito zasnovano predavanje ravnatelja Priola o naši sadni produkciji s posebnim ozirom na sadni izvoz v Avstrijo. V predavanju se je zavzemal ta znani naš sadni strokovnjak za pospeševanje gojitve koščicastega in lupinastega sadja, ki bo našlo na inozemskih tržiščih lažji odjem.

Vojaške zadeve.

Inženjska podoficirska šola. — P. F., št. Peter v Savinjski dolini. — Želim v inž. podoficirsko šolo ter prosim za navedbo sprejemnih pogojev zaradi poznejše prijave. — Natečaja za to šolo v tem letu še ni bilo, izide pa predvidoma v mesecu juliju. Po v minulem letu veljavnem natečaju (konkurzu) so se sprejemali v inž. podoficirsko šolo, ki se nahaja v Mariboru, kasarna kralja Petra, mladeniči v starosti od 17 do vključno

21 let, če so dokazali: da so jugoslovanski državljani, da imajo vsaj ljudskošolsko izobrazbo, da niso oženjeni ter da so jim vstop v šolo dovolili njihovi roditelji oziroma varuhi z izjavo, potrjeno pri županstvu. Šolanje prične vsako leto šele dne 1. oktobra in je rok za vložitev prošnje za sprejem do 15. septembra.

Podoficirsko šolanje. — **A. N., Sv. Miklavž pri Ormožu.** — Za sina, ki je sedaj v 22. letu svoje starosti in je bil preteklo leto potrjen za 18mesečno vojaško službovanje, prosim obvestila, če bo sprejet v kako podčastniško šolo. — Ne, ker ne smejo taki priglašenci (kandidati) prekoračiti 21. leta starosti.

Odsluženje roka v 1934. letu. — **C. P., Studenice pri Poljčanah.** — Leta 1932 so me potrdili pri naboru in usposobili za artilerijo. Ali bi mogel nastopiti vojaško službo že letos. — Prošnjo za vpoklic v kader, kolekovano s 5 in 20 Din, naslovite na pristojni vojni okrug, ki Vas bo brez dvoma še letos v jeseni pozval na odsluženje roka.

Vojaško službovanje 27 let starih voj. obveznikov. — **P. J., Bukovica.** — Rojen sem dne 20. aprila 1907 in tedaj dopolnil 27. leto svoje starosti. Slišal sem, da me po prekoračenem 27. letu starosti po novem zakonu vojaške oblasti ne smejo klicati k vojakom, zato se ne nameravam odzvati pozivu. — Po zakonu o ustroju vojske in mornarice se računa celo koledarsko leto, tako da preneha pravica vpoklica v kader leta 1907 rojenih mladeničev (brez ozira na mesec rojstva) šele dne 31. decembra 1934. Zaradi tega Vam je poziv pravočasno poslan ter se mu morate odzvati, sicer bi se Vam vojaško službovanje kot neposlušniku podaljšalo na triletno vojaško službo.

Oprostitev vojaškega službovanja. — **F. K., Sv. Lovrenc pri Ptuj.** — Oče mi je umrl, imam pa mater in tri nedoletne sestre, za katere skrbim. Pri naboru sem bil spoznan s posebnim že leta 1932, pa še doslej nisem prejel poziva. Ali bom morda oproščen vojaške službe kot hranilec? — Taka prošnja za oprostitev kot hranilec, če ustrežate tudi ostalim pogojem (davčni predpis manjši od 120 D, nesposobnost za pridobitno delo ostalih zadrugarjev, skupnost gospodinjstva itd.) bi uspela, če bi bila vložena tekom treh

mesecev po usposobitvi. Ker ste tedaj zamudili rok za vložitev prošnje, zaprosite pristojno vojaško komando, da Vam čimpreje pošlje poziv.

Skrajšanje roka. — **V. B., Zg. Loznica pri Bistrici.** — Moj oče še ni dopolnil 60. leta starosti, potrjen pa sem bil kot najstarejši sin prav tako, kot moj mlajši brat na polni 18mesečni rok. Ali nimam po zakonu kot najstarejši sin pravice na skrajšani rok? — Ne, ker določa zakon, da služi v rodbinah, kjer je več moških članov, prvi sin skrajšani rok le v slučaju, da ima še živega očeta pod 60. letom starosti, a nima prvi sin mlajšega brata z najmanj polnimi 17 leti starosti. Če pa ima v takih rodbinah prvenec mlajšega brata z najmanj 17 leti (kar je v Vašem slučaju), služita prvi in in njegov naslednji brat po vrsti polni rok, tretji za njima pa skrajšani.

Skrajšanje roka, oziroma oprostitve, — **J. J. G. v V.** — Vprašujete, ker ste že več let poročen in morate preživljati ženo in dva otroka, če imate v tem slučaju pravico do popolne oprostitve vojaščine, ali vsaj pravico do skrajšanega službovanja. — Zakon določa, da se onim obveznikom, ki so se poročili pred rekrutovanjem, oziroma usposobljenjem, ter plačujejo več kot 120 Din neposrednih davkov, odreja devetmesečno službovanje v kadru, v slučaju pa, da je davčni predpis manjši od 120 Din, se oprošča kot hranilec. Oprošča pa se kot hranilec samo v slučaju, da v družini ni nobenega zadrugarja, sposobnega za pridobitno delo, niti takega, ki uživa pokojnino, ali katerikoli drug stalen dohodek, zadoščen za vzdrževanje rodbine. Vse take ugodnosti pa veljajo le takrat, če so prizadeti vojaški obvezanci oddeljeni in ločeni od družine svojih staršev vsaj 5 let pred naborom, odnosno usposobljenjem. Tako potrdilo o oddeljenosti izda županstvo občine bivališča.

Obveznost vojaške službe do 27. leta starosti. — **P. P., Razbor pri Slovenjgradu.** — Obveznost vojaškega službovanja traja do dopolnjenega 27. leta starosti, računajoč celo koledarsko leto. Tudi v Vašem slučaju velja isto, kar je povedano za P. J., Bukovica, v današnjem odgovoru.

Podčastniška godbena šola. — **Z. J., Steingrova v Slov. goricah.** — Sin želi v

godbeno šolo ter prošim za sprejemne pogoje. — Predvsem obveščamo, da šola, ki prične vsako leto šele v novembru, za tekoče leto še ni razpisala sprejemnih pogojev. Vsakoletni natečaji so predvidevali za sprejem kandidatov v to šolo najmanj 14- in največ 16letno starost, da so jugoslovanski državljani, da so dovršili ljudsko šolo, da niso kaznovani, da so neoženjeni ter da imajo za vstop v šolo dovoljenje staršev. Vložitev prošnje pa je pred izidom natečaja brezpredmetna, zato potrpite do časa, ko objavimo v »Slovenskem gospodarju« sprejemne pogoje za tekoče šolsko leto.

Isti. — Glede sprejema v inž. podčastniško šolo kakor za P. F., Št. Peter v Savinjski dolini v današnjih odgovorih.

Hranilstvo. — **P. M., Loka pri Rajhenburgu.** — Kot hranilec svojega 70letnega očeta sem bil oproščen vojaške službe. Ali bom moral sedaj služiti v kadru, ker sem se med tem časom poročil. — Če niste prenehali biti hranilec svojega očeta in če v rodbini ni nikogar, ki bi mogel v času Vaše odsotnosti skrbeti za Vašega očeta, Vam bo ta pravica kot hranilec nesposobnih zadugarjev ostala in ne bo treba k vojakom. Če bi se pa razmere v družini vied oženitve tako izboljšale, da prenehate biti hranilec, se Vam bo odredil rok po rodbinskem stanju in vpo-klicani boste na odsluženje vojaščine.

Nabor. — **R. J., Medvode-Smednik.** — Ali bo uspela prošnja, da bom pri letošnjem naboru sposoben, ker nameravam pozneje v državno službo? — Za usposobitev pri naboru je merodajna ocena zdravnika rekrutne komisije, zaradi tega prošnje ne vlagajte in čakajte na nabor.

Rešitev vprašanja J. J. G. v V. — Na to vprašanje smo odgovorili večkrat in ponovno danes pod »Voj. vprašanja«. — Sporočamo pa, da odgovarjamo le v našem »Slovenskem gospodarju« zato je vsako prilaganje znamk za odgovor popolnoma nepotrebno.

Razna obvestila.

Sv. Marjeta nize Ptuja. Dne 3. junija š. l. je naredila tukajšnja kmetско-nadaljevalna šola poučno ekskurzijo v Naračje h g. Žunkoviču, bivšemu predsedniku sreskega kmetijskega odbora. Za-

divili smo se nad lepoto Zgornjih Haloz, ki s svojimi romantičnimi hribi delajo prijeten vtis na vsakega tujca. Zemlja in lega kraja nam že sama pove, da se mora tamošnje ljudstvo preživljati s trdim in napornim delom. V lepi kotlini, kamor nimajo dostopa razni vetrovi, se razprostira lepo urejeno posetsvo gosp. Žunkoviča. Pobočja pokriva zlahtna vinska trta, katero oskrbuje g. Žunkovič z vso vnašo in ljubeznijo, saj je po večletnem neumornem delovanju postal pravi strokovnjak. Gojencem ni le razkazal svojega gospodarstva, temveč je z veseljem tolmačil vsako najmanjšo izprembo, oziroma delo ter jim je nudil marsikaj iz svojega praktičnega dela. Njegov s sadjem bogato naložen sadovnjak je velika redkost v Halozah in na Ptuijskem polju. V vrtu je vsak kosček zemlje izrabljen: tu se razpenja hruškov kordon, tam marelica kaže svoje plodove, rdeči se ribizelj, kosmulja ima za oreh velike plodove; a vsemu temu pa dajejo milobo vrtnice z najraznobarvnimi cvetovi. Res lepo, ekonomsko in vzorno. Po kamenitih severnih pobočjih se visoko vzpenja trava ter se mora vsak začuditi, da sploh na takih tleh uspeva. Videli smo uspehe z umetnimi gnojili, koder je trava zelo visoka in gosta. Končno nam je razkazal svoje hleve in živino. Zadivili so se gojenci nad to živino, primerjajoč s svojo. Dobili smo najboljši vtis ter se na tem mestu g. Žunkoviču zahvaljujemo za njegovo prijaznost in gostoljubnost.

Kopivnik-Fram. Dne 20. maja š. l. je poteklo 200 let, odkar je bil rojen naš čebelarški velikan Anton Janša. Da se pa oddolžimo njegovemu spominu, smo se zbrali čebelarji bližnje okolice k proslavi, ki se je vršila v nedeljo dne 20. maja v gostilni g. Korena v Kopivniku, Proslave se je udeležilo lepo število čebelarjev. Navzoče je pozdravil g. šolski upravitelj Joško Pohar na Planici in jim razložil pomen sestanka. Po pozdravnem nagovoru je povzel besedo Joško Koren, posestniški sin, ter predaval o življenju in delovanju Antona Janše. Po njegovem izvajanju je povzel besedo zopet g. Pohar ter predaval o čebelarški organizaciji in njenem pomenu. Splošna želja čebelarjev je bila, naj bi se ustanovila čebelarska podružnica, V to svr-

ho se je izvolil pripravljajni odbor, kateri bo preskrbel vse potrebno k ustanovitvi podružnice. Odbor je sledeč: za predsednika Joško Pohar; podpredsednik Franc Pokrivač, mizar iz Loke; tajnik Joško Koren; blagajnik Ivan Štern, posestnik v Morju; odbornika sta: Mat. Pokrivač, posestnik v Morju, in Franc Uranjek, posestnik na Planici. Po volitvi se je razvila debata in so bili stavljeni razni predlogi od strani čebelarjev. — In ti, čebelica, nam pa bodi kažipot k: pridnosti, skromnosti in varčnosti!

Na banovinski Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru prične novo šolsko leto 15. septembra t. l. Šola je dvoletna ter ima internat za 60 gojencev in 58 ha veliko posestvo z vsemi kmetijskimi panogami. Za sprejem je potrebna starost najmanj 16 let ter z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Kmečki sinovi, ki ostanejo po končani kmetijski šoli doma, imajo pri sprejemu prednost. Poleg teh se sprejme tudi nekaj eksternistov, ki stanujejo izven zavoda. Mesečna vzdrževalnina se določi po premoženjskih razmerah prosilcev ter znaša od 25 Din do največ 300 Din. Prošnje za sprejem (kolek 5 Din) je poslati ravnateljstvu najkasneje do 20. julija t. l. ter je priložiti: krstni list, domovnico, odpustnico, odnosno zadnje šolsko spričevalo; spričevalo o nramnosti pri onih prosilcih, ki ne vstopijo v zavod neposredno iz kake druge šole; obvezno izjavo staršev, odnosno varuha, da bodo krili stroške šolanja. Pridni sinovi manj premožnih posestnikov, ki reflektirajo na znižanje mesečne vzdrževalnine in ki želijo banovinsko štipendijo ali štipendijo sreskega kmet. odbora, morajo priložiti tudi premoženjski izkaz z uradno navedbo višine zemljiškega davka ter gospodarskega stanja staršev, odnosno varuha. Taki prosilci naj zaprosijo istočasno za odgovarjajočo štipendijo pri svojem sreskem kmetijskem odboru.

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 9. junija so pripeljali 42 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 11—12 Din, slanina 11—12. Kmetje so pripeljali 7 voz sena po 30—35 (novo seno 20—22), 1 otave 28, 1 slame 20 in

3 škopa po 0.75—1, 6 voz krompirja 0.75—1, novi krompir 2—3, 18 vreč čebule 3—6, česen 6—8, zelje glava 2—5, kumarce 1—5, karfijola 1—4, fižol v stročju 6—8, grah v stročju 5, luščeni grah 5—6, špargel 1 kg 10—14. Hruške 6—8, suhe slive 8—12, črešnje 2—6, marelice 14—18, celi orehi 10, luščeni 34. Na trgu je bilo 18 vreč pšenice 1.50, 3 rži 1.50, 5 ječmena 1, 26 koruze 1.25, 18 ovsa 0.75, 8 prosa 1.50, 5 ajde 1, 1 prosenega pšena 3, 13 fižola 1.75—3. Smetana 10—12, mleko 1.50—1.75, surovo maslo 20—24. Prinesli so na trg 113 kokoši po 20—30, 1216 piščancev 18—50, 12 gosi 30—35, 6 puranov 40—50, 40 rac 15—20, 8 kozličkov 50—80, 60 kuncev po 4—20 Din.

Mariborski svinjski sejem 8. VI. 1934. Na ta svinjski sejem je bilo pripeljanih 342 svinj in 2 kozi, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 60—90 Din, 7—9 tednov stari 100—130 D, 3—4 mesece stari 140—180 Din, 5—7 mesecev stari 220—270 Din, 8—10 mesecev stari 300—380 Din, 1 leto stari 420—540 Din, 1 kg žive teže 5—6 Din, 1 kg mrtve teže 9—10 Din. Prodanih je bilo 156 komadov.

Živinski in svinjski sejem v Ptuj. — Konjski in goveji sejem v torek dne 5. t. m. je bil prav dobro založen in tudi kupčija je bila zelo živahna. Prignali so 143 konj, 150 volov in bikov, 279 krav in telic, skupaj 592 glav živine. Od teh je bilo prodano 279 glav živine. Cene so bile sledeče: voli prve vrste 3.50—4 Din, druge vrste 3—3.50 Din, tretje vrste 2—3 Din; biki 3.50—4 Din, telice 3—4.50 Din, krave prve vrste 3—4 Din, druge vrste 2.50—3 Din, tretje vrste 2—2.50 Din za 1 kg žive teže. Konji so se prodajali po kakovosti od 500 do 3000 Din. — Sejem za prašiče v sredo dne 6. t. m. je bil razmeroma slabo založen. Prignali so 231 rilcev, prodali 102. Cene so bile sledeče: debele svinje 6—7 Din, pršutarji 5—6 Din za 1 kg žive teže; prasci stari 6—8 tednov so se prodajali po kakovosti od 75 do 150 Din. — Prihodnji konjski in goveji sejem bo dne 19. t. m., svinjski pa 13. t. m.

Mesne cene v Mariboru: Volovsko meso I. vrste 1 kg 8 do 10 Din, II. vrste 6 do 8 Din, meso od bikov, krav, telic 4 do 6 Din, telečje meso I. vrste 8 do 12 Din, II. vrste 6 do 10 Din, svinjsko meso s sveže 12 do 15 Din.